DANMARKS STATISTIK

9. juni 2015
PLI
Formidlingscenter

Udvælgelsen af Folkemøde-panelet

Af Peter Linde, kontorchef, cand.scient. stat, DST Survey

Danmarks Statistik har til Folkemødet dannet et panel med 2.195 personer fra hele landet, der vil svare på spørgsmål, der er oppe til debat på Folkemødet. I seks repræsentative undersøgelser i april, maj og juni er 7.186 danskere blevet udvalgt og 1.720 sagde ja tak. Derudover har 475 personer fra Danmarks Statistiks web-panel, der ligeledes er dannet fra repræsentative undersøgelser, sagt ja tak. I alt har 2.195 således sagt ja tak til at blive kontaktet under Folkemødet. De vil blive kontaktet med e-mail hver eftermiddag eller blive ringet op fra kl. 17 til kl. 21 på et telefonnummer, de har oplyst. Cirka 800-1.000 forventes at svare og indgår i den undersøgelse, der offentliggøres den næste dag.

Folkemøde-panelet adskiller sig fra en normal repræsentativ stikprøve ved, at den udvælges gennem flere trin. Hvert trin vil påvirke resultatet. Dataindsamlingsperioden er samtidig meget kort, nemlig fra kl. 15 til kl. 24. Ambitionen er at etablere panelet så tæt som muligt på de krav, man stiller til repræsentative undersøgelser. Der er således ikke tale om selvrekruttering.

Alle i Folkemøde-panelet stammer fra repræsentative undersøgelser, dvs. stikprøver med simpel tilfældig udvælgelse fra hele befolkningen. Danmarks Statistik kender ikke kun personernes køn, alder og geografi, men også deres indkomst og uddannelse. Disse fem faktorer bruges til at vægte de opnåede svar op til den rigtige fordeling i hele befolkningen. Den statistiske usikkerhed er på omkring 3 pct.. Ved at vægte besvarelserne til hele befolkningen begrænses den bortfaldsfejl, der derudover opstår i de enkelte trin i dataindsamlingen.

Krav om dokumentation af de enkelte trin i dataindsamlingen

Paneler bruges i stigende grad til både generelle og videnskabelige undersøgelser. Det rejser spørgsmålet om, hvad producenten skal kunne dokumentere, for at panelet kan bruges til at drage retvisende konklusioner.

Når man afviger fra kravene til direkte repræsentative undersøgelser (1. alle i hele populationen skal kunne vælges, 2. udvælgelsen skal ske ved lodtrækningen og 3. sandsynlighed for udvælgelse skal være kendt), stiller det nye krav til dokumentationen. Det basale krav må være, at panelet efter vægtning ikke kun mht. alder, køn og geografi, men også mht. uddannelse, indkomst og tilsvarende variabler, kun afviger fra befolkningen med et klassisk 95 pct. sikkerhedsinterval. Altså med den sikkerhed en repræsentativ stikprøve pr. definition har.

Kilden til panelet er repræsentative undersøgelser

De oprindelige repræsentative stikprøver er trukket simpelt tilfældigt fra Danmarks Statistikss registre over hele befolkningen. Disse stikprøver vil derfor kun afvige fra populationen med den statistiske fejl, som enhver simpel tilfæl-

dig stikprøve har. Eller sagt på en anden måde: Selve stikprøven afviger pr. definition kun fra populationen med det klassiske 95 pct. sikkerhedsinterval.

I Danmarks Statistiks månedlige repræsentative undersøgelser udvælges ca. 2.500 personer, der kontaktes med brev og svarer over internettet eller ringes op. 60-65 pct. svarer i disse undersøgelser eller ca. 1.500 om måneden. 40 pct. af dem, der deltager, har sagt siger ja til at være med i Folkemøde-panelet. Og af disse svarer 51 pct.[1] i 'dag til dag' undersøgelsen. Det er således ca. 14 pct. af de oprindelige udvalgte, der svarer i Folkemøde-panelet eller ca. 24 pct. af dem, der har deltaget i de repræsentative undersøgelser. Denne rekruttering er så tæt, som man overhovedet kan komme et repræsentativt rekrutteret panel og har nogle skævheder, der skal vægtes for. Analyser viser, at her er det ikke nok at vægte for køn, alder og geografi.

Folkemøde-panelet og de enkelte trin i dataindsamlingen[2], samt vægtning

	Svaret	Panel	Svaret i repræsentative undersøgelser	**Udvalgt til repræsentativ undersøgelse**	Svar vægtet for køn, alder og geografi	Svar derudover vægtet for indkomst og uddannelse
	pct.					
Køn						
Mand	52,4	50,1	47,7	**49,6**	49,6	49,6
Kvinde	47,6	49,9	52,3	**50,4**	50,4	50,4
Alder						
18-29 år	9,9	14,4	19,6	**24,8**	24,8	24,8
30-59 år	58,0	55,3	51,8	**52,0**	52,0	52,0
60-74 år	32,1	30,3	28,6	**23,2**	23,2	23,2
Geografi						
Nordjylland	9,3	8,6	9,7	**9,9**	9,9	9,9
Midtjylland	24,8	23,9	24,9	**23,0**	23,0	23,0
Sydjylland	22,5	20,8	21,6	**21,4**	21,4	21,4
Hovedstaden	28,4	29,6	28,6	**31,1**	31,1	31,1
Sjælland	15,0	17,1	15,2	**14,7**	14,7	14,7
Uddannelse						
Grundskole/gymnasial	22,2	27,4	35,0	**41,3**	30,9	41,3
Erhvervsfaglig/KVU	37,5	38,6	38,7	**36,3**	34,5	36,3
MVU, LVU og Ph.d.	40,3	33,9	26,4	**22,4**	34,6	22,4
Personlig indkomst						
-200.000	22,5	26,8	31,2	**35,5**	32,0	35,5
200.001-400.000	41,8	41	42,2	**41,4**	38,9	41,4
Over 400.000	35,7	32,2	26,7	**23,1**	29,0	23,1

Tabellen viser, at køn og geografi ligger ret tæt på det den oprindelige fordeling (fremhævet med fed) i alle trin. Der er en skæv aldersfordeling, idet de under-30-årige kun udgør 9,9 pct. af dem, der svarer, mod 24,8 pct. i den oprindelige fordeling. Vægtningen med køn, alder og geografik retter selvfølgelig op herpå – se procenterne i den næstyderste række til højre.

Blandt dem, der svarer, har 22,2 pct. grundskole eller en gymnasial uddannelse – mod 41,3 pct. i den oprindelige fordeling. Vægtningen med køn, alder og geografi kan kun rette halvdelen af denne skævhed op, idet det vægtede tal efter køn, alder og geografi er 30,9 pct. Blandt de, der svarer, har 35,7 pct. en ind-

[1] Baseret på pilotundersøgelsen før Folkemødet den 2. juni

[2] Baseret på pilotundersøgelsen før Folkemødet den 2. juni

komst over 400.000 mod 23,1 pct. i den oprindelige fordeling. Heller ikke her kan vægtning med køn, alder og geografi rette mere end halvdelen af denne skævhed op, idet det vægtede tal efter køn, alder og geografi her er 29 pct.

Danmarks Statistiks analyser viser, at hvis man kun vægter for køn, alder og geografik, vil man underrepræsentere dem med den laveste uddannelse og indkomst – og tilsvarende sociale forhold. I Bornholm-panelet er der derfor vægtet for både køn, alder, geografi, indkomst og uddannelse.